

Fotograf: Frank Rønsholt

2022-05-06 10:00 CEST

Når brune ris bliver til ”fredagsslik”

Er dyrene i Zoologisk Have København gået med på fuldkornsbølgen? Hvad spiser dyrene i ZOO, og hvordan bruges foderet til at aktivere dyrene? Og, hvad gør man, når al flytrafik lukker ned under corona og pandaerne har brug for frisk bambus? Vi har mødt ZOO nutritionist Cathrine Sauer til en inspirerende samtale. (Foto: Frank Rønsholt).

Bio: Cathrine Sauer

ZOO nutritionist i Zoologisk Have København. Ansvarlig for foderplaner.

Beslutter og regner ud, hvad alle dyrene skal have at spise. Leder foderkøkkenet med 3 medarbejdere. Har tidligere arbejdet i Chester ZOO i England i 5 år og skrevet en Ph.D. i Zoologisk Have København. Uddannet husdyr agronom.

Hvor mange arter og dyr lever i Zoologisk have i København?

Der lever 230 forskellige arter og 6.063 dyr i alt. (Kilde: Zoologisk Haves årlige Dyrebestandsliste).

Indgår fuldkorn i fodringen af dyrene?

Vi bruger ikke ret meget fuldkorn til fodring af dyrene, fordi det er en for energitæt fødevarer. Mange af dyrene er bygget til at gå langt og lede efter føde og løbe fra rovdyr. Det gør de ikke i ZOO. Derfor skal vi passe på, at de ikke får en alt for energirig foder.

Vi bruger brune ris i stedet for hvide ris primært til fugle. De dampkoges og bliver brugt en gang i mellem i fuglenes frugt og grøntblandinger. Vi bruger også af og til brune ris til aktivering af aberne – de synes det er sjovt at pille i tingene, så risene spredes ud i anlægget, og aberne bruger lang tid på at finde dem. En gang i mellem får chimpanserne også ukogt pasta til at lege med.

Der indgår korn i de fleste foderpiller – de består ofte af soja, lucerne, græs, diverse korntyper og så lidt fedt eller melasse til at binde det sammen. Derudover har vi enkelte rene kornprodukter på lageret fx havregryn, valset havre og foderbyg. Hele korn kan for eksempel bruges til at identificere afføring fra et bestemt dyr, hvis vi har brug for en afføringsprøve fra et dyr der går i en flok med mange andre. Herefter kan vi så i vores laboratorium tjekke afføringen for parasitter eller måske analysere for forskellige reproduktionshormoner.

Hvad er der fokus på i fodringen af dyrene?

Vi har fokus på at dyrene er dækket ind ift. vitaminer og mineraler. Vi fodrer dem med hensyn til, hvad der passer til deres naturlige adfærd, og hvordan de søger føde i naturen. Udfordringen er, at vi ikke rigtig ved, hvad mange af vores eksotiske dyr præcis har brug for, og derfor må vi kigge på de

velstuderende dyr vi har i landbruget og se, hvad for eksempel en tapir minder om og så tilpasse fodringen herefter. Nogle gange bliver vi klogere og justerer til undervejs.

I gamle dage fik blandt andet elefanter og bjørne trillebøre-fulde af gammelt brød og wienerbrød. Det var gratis om aftenen, når bageren lukkede. Det gør vi ikke mere, fordi det giver dyrene helbredsproblemer at spise for usundt. Dyrene får altså ikke længere hvidt brød og andre hurtigt fordøjelige kulhydrater. De får meget mere fiberholdig mad, primært fra grøntsager, hø og grene.

Hvor mange gange om dagen spiser en chimpanse og hvad spiser den?

Chimpanserne spiser 6-8 gange om dagen. Det holder dem i gang og interesserede. De aktiveres i forbindelse med fodringerne og må ofte "arbejde for føden". En chimpanse kan spise rigtig mange forskellige ting, lidt ligesom os mennesker. De får en masse grønt, en sjælden gang lidt ris og pasta og én gang om ugen får de lov at få lidt frugt. Derudover får de forskellige slags foderpiller og en masse berigelsesting. Fx levende insekter, hjemmelavet grød, der puttes ind i grankogler eller som de fisker op med en pind fra et af vores nye termitbo. På samme måde aktiverer vi også mange andre af vores dyr. Vi gemmer nogle gange insekter og andet i huller i træstammer. En anden ting, der også tager lang tid for vores dyr at finde og spise er nødder.

Hvilke rolle spiller bæredygtighed og klima for jer?

Det er en dagsorden, der kommer mere og mere fokus på i zoologiske haver både herhjemme og i andre lande. Her i ZOO er det også noget vi har fokus på over hele linjen, lige fra indkøb i butikkerne og til madboderne og over til vores affalds- og spildevands-håndtering. Konkret i Foderkøkkenet henter vi overskudsvarer fra både Coop, Nemlig.com og AB Catering flere gange om ugen. Typisk ting der er på vippen ift. dato eller varer, de ikke kan nå at få ud i butikkerne og solgt, før de løber på dato. Det er en win-win situation for alle parter. Meget af det, vi får til dyrene, holder sig fint på køl i flere uger. Vi forsøger desuden at købe så lokalt som muligt og ikke transportere tingene for langt. Vi arbejder også med bæredygtigt fiskeri, når vi køber fisk til søløver, sæler og pingviner.

Det kan være en udfordring, når et dyr spiser noget særligt, som for eksempel pandaerne, der jo kun spiser bambus. Da al flytrafik fra Kina blev lukket ned

på grund af Covid-19, blev det svært for os at skaffe friske bambusskud hjem fra Kina til pandaernes parringssæson. Deres almindelige, daglige bambus får vi leveret fra en bambusplanteskole ved Vordingborg. Desværre har de endnu ikke kapacitet til at kunne levere nok bambus til et helt år, så vi bliver nødt til også at få kørt bambus hertil fra Frankrig og Holland. Men vi arbejder for at oparbejde mere og mere bambus herhjemme.

Hvad har overrasket dig mest ift. hvad dyr spiser?

Første gang jeg så en isbjørn med en ananas i munden. Det så virkelig sjovt ud, men det kunne de faktisk godt lide. Vi har en gang prøvet at give en sæl til isbjørnene – men den ville de godt nok slet ikke have. Det var lidt en overraskelse, da de jo i naturen spiser mange sæler.

Fuldkornspartnerskabet er et offentligt privat partnerskab, der arbejder for at forbedre folkesundheden ved at få danskerne til at spise mere fuldkorn.

Bag Fuldkornspartnerskabet står Fødevarestyrelsen, Kræftens Bekæmpelse, Hjerteforeningen, Diabetesforeningen og en række fødevarevirksomheder.

Kontaktpersoner

Rikke Iben Neess

Pressekontakt

Kampagneleder

Pressekontakt

rikn@di.dk

+45 30 38 15 36